

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

Proiect de Lege pentru modificarea art. 23 din Legea nr. 115/1999 privind responsabilitatea ministerială

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

2.1. Situația actuală

Legea nr. 115/1999, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 200 din 23 martie 2007, reglementează, printre altele, modul în care se face urmărirea penală a membrilor Guvernului, pentru fapte săvârșite în exercițiul funcției lor. Capitolul III din lege instituie un regim juridic special în cazul demnitarilor guvernamentali în ceea ce privește modul în care se declanșează și se efectuează urmărirea penală în cazul acestora, parțial distinct de cel reglementat prin Codul de procedură penală. Finalitatea unei astfel de proceduri este cea de protecție a mandatului exercitat de membrii Guvernului și, prin aceasta, de protecție a interesului public.

Prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 3/2005, pornind de la constatările Raportului de țară al Comisiei Europene pe anul 2004 pentru România, care a menționat angajamentul autorităților române de a elimina imunitatea penală a foștilor miniștri până în ianuarie 2005, cât și de la Recomandarea XII cuprinsă în Raportul Grupului de State împotriva Corupției al Consiliului Europei (GRECO), adoptat la Plenara din 28 iunie - 2 iulie 2004, care a recomandat României ca legislația națională să se modifice în sensul eliminării imunității penale a foștilor miniștri, a fost modificată Legea nr. 115/1999, în sensul aplicării prevederilor acestei legi numai miniștrilor în funcție, excluzând complet pe foștii membri ai Guvernului de la aplicarea acestei legi.

Astfel, potrivit art. 23 alin. (2) și (3) din Legea nr. 115/1999, republicată:

„(2) Urmărirea penală și judecarea foștilor membri ai Guvernului pentru infracțiunile săvârșite în exercițiul funcției lor, astfel cum acestea sunt prevăzute de art. 7 - 11, se efectuează potrivit normelor de procedură penală de drept comun.

(3) Prevederile de ordin procedural ale prezentei legi nu se aplică foștilor membri ai Guvernului în nicio situație.”

Dispozițiile art. 23 alin. (2) și (3) din Legea nr. 115/1999 au fost declarate neconstituționale de către Curtea Constituțională, prin Decizia nr. 665/2007.

Prin Decizia Curții Constituționale nr. 93 din 16 iunie 1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 300 din 28.06.1999, s-a reținut faptul că Legea nr. 115/1999 (în forma anterioară modificării prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 3/2005) „institue o măsură de protecție a mandatului exercitat de membrii Guvernului, având deci caracterul obiectiv al unei garanții constituționale de ordin procedural, menite să ocrotească interesul public, și anume realizarea actului de guvernare prin exercițiul mandatului. Această măsură de ocrotire a interesului public subzistă și după încetarea mandatului membrilor Guvernului, așa încât este evident că, în privința infracțiunilor comise în exercițiul funcției, punerea sub urmărire penală a membrilor Guvernului trebuie să se realizeze cu respectarea aceluiași norme procedurale.”

Decizia Curții Constituționale nr. 665/2007, a reluat aceste argumente din Decizia Curții Constituționale nr.93/1999, reținând în plus că „ față de cele statuate de Curte, exceptarea foștilor membri ai Guvernului, prin art. 23 alin (2) și (3) din Legea nr. 115/1999, republicată, de la procedura specială, derogatorie, prevăzută pentru membrii Guvernului, potrivit unui criteriu aleatoriu, stabilit în funcție de momentul declanșării procedurii în timpul mandatului sau după încetarea acestuia, constituie o încălcare a principiului egalității de tratament consacrat de art. 16. alin. (1) din Constituție”, iar aplicarea „normelor de procedură penală de drept comun, în cazul foștilor membri ai Guvernului , antrenează, în ceea ce-i privește, lipsirea de garanțiile legale ale protecției mandatului exercitat într-o atare calitate, protecție care subzistă și după încetarea respectivului mandat ”.

Potrivit art. 147 alin. (1) din Constituție, „Dispozițiile din legile și ordonanțele în vigoare, precum și cele din regulamente, constatate ca fiind neconstituționale, își încetează efectele juridice la 45 de zile de la publicarea deciziei Curții Constituționale dacă, în acest interval, Parlamentul sau Guvernul, după caz, nu pun de acord prevederile neconstituționale cu dispozițiile Constituției. Pe durata acestui termen, dispozițiile constatate ca fiind neconstituționale sunt suspendate de drept.”

Având în vedere considerentele de mai sus, se impune intervenția legiuitorului, pentru a pune de acord prevederile Legii nr. 115/1999, republicată, cu textele constituționale invocate de Curtea Constituțională în Decizia nr. 665/2007.

2.2. Schimbări preconizate

Potrivit Deciziei Curții Constituționale nr. 665/2007, procedura stabilită prin Legea nr. 115/1999 pentru punerea sub urmărire penală a actualilor membri ai Guvernului, pentru fapte comise în exercițiul funcției, trebuie să fie aplicată și celor care au deținut această calitate. De aceea, pentru a beneficia de garanțiile legale ale protecției mandatului exercitat de membrii Guvernului, este necesar ca punerea sub acuzare și trimiterea în judecată atât a foștilor, cât și a actualilor membri ai Guvernului, pentru fapte comise în exercițiul funcției, să se facă potrivit procedurii prevăzute de Capitolul III din Legea nr. 115/1999 , art. 23 alin.(2) și (3) din lege urmând a fi modificate în acest sens.

Secțiunea a 3-a
Impactul socio-economic al proiectului de act normativ

- 3.1. Impact macro-economic** - proiectul nu are un astfel de impact.
- 3.2. Impact asupra mediului de afaceri** - proiectul nu are un astfel de impact.
- 3.3. Impact social** – proiectul nu are un astfel de impact.
- 3.4. Impact asupra mediului** - proiectul nu are un astfel de impact.

Secțiunea a 4-a
Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (5 ani)

Proiectul nu are un astfel de impact.

Secțiunea a 5-a
Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

- 5.1. Proiect de acte normative suplimentare** – proiectul nu are astfel de implicații.
- 5.2. Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în materie:** – proiectul nu are astfel de implicații.
- 5.3. Decizii ale Curții Europene de Justiție și alte documente:** proiectul nu are astfel de implicații.
- 5.4. Evaluarea conformității** - proiectul nu are astfel de implicații;
- 5.5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente** – proiectul nu are astfel de implicații.

Secțiunea a 6-a
Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

- 6.1. Procesul de consultare cu organizațiile neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate** - Proiectul a fost publicat pe pagina de Internet a Ministerului Justiției în cadrul procedurii prevăzute de Legea nr.52/2003 privind transparența decizională în administrația publică.
- 6.2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea, precum și modul în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ** - proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

6.3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative - proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

6.4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente - proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect;

6.5. Informații privind avizarea de către: Consiliul Legislativ, Consiliul Suprem de Apărare a Țării, Consiliul Economic și Social, Consiliul Concurenței, Curtea de Conturi

Prezentul act normativ a fost avizat favorabil de Consiliul Legislativ, prin avizul nr.1160/04.09.2007.

Secțiunea a 7-a

Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

7.1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ

Informarea a fost realizată prin supunerea proiectului dezbaterii publice.

7.2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice – proiectul nu are astfel de implicații.

Secțiunea a 8-a

Măsuri de implementare a proiectului de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale – înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente

Proiectul nu necesită astfel de măsuri.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege alăturat, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare, cu procedura de urgență prevăzută de art.76 alin.(3) din Constituția României, republicată.

~~PRIM-MINISTRU~~
Călin Popescu-Tăriceanu

CĂLIN POPESCU-TĂRICEANU